

РОЛЬ ІНВЕСТИЦІЙ В СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОМУ РОЗВИТКУ РЕГІОНУ

А. В. Барбінова, студентка 5 курсу ННІ економіки, управління, права та інформаційних технологій

Ю. М. Попова, к.е.н., доцент кафедри публічного управління та адміністрування

Полтавська державна аграрна академія

Важливість дослідження впливу інвестицій на розвиток регіону визначається тим, що в сучасних умовах саме інвестиції здатні помітно збільшити обсяги валового регіонального продукту та суттєво поповнити місцеві бюджети, а отже, забезпечити соціально-економічний розвиток регіону.

Даній проблематиці присвячені праці таких дослідників як Денисенко М. П., Шапошнікової О. М., Будякової О. Ю. [1], Михайловської С. [2], Олешко Т. І., Козел А. М. [3], Сидор Г. В., Давидовської Г. І. [4], Федорчак О. В. [5] та інших. Разом з тим, поглибленого дослідження потребують питання, пов'язані з визначенням ролі інвестицій у соціально-економічному розвитку регіону.

Соціально-економічний розвиток регіону слід розглядати як організаційні дії органів влади регіону зі створення на території такого взаємозалежного поєднання виробництв і видів діяльності, яке забезпечить посилення конкурентних переваг і поліпшення фінансових результатів діяльності підприємств і організацій, зростання кількості, асортименту та якості послуг, що надаються на території регіону, економічних благ, зростання реальних доходів населення, що, в свою чергу, буде сприяти більш повному задоволенню потреб жителів місцевої громади [1]. Тобто, для забезпечення соціально-економічного розвитку регіону потрібне збільшення інвестицій в його економіку, перш за все в інфраструктуру, розробка заходів адміністрацією для залучення і утримання інвестицій, посилення впливу інвестицій на зростання життєдіяльності населення і конкурентного становища та фінансових результатів підприємств регіону.

Регіони прагнуть найповніше використовувати свої території для того, щоб стати більш інвестиційно-привабливими, тому що крім вирішення конкретних завдань певного інвестиційного проекту, інвестиції забезпечують зайнятість населення, поліпшення якості життя, поповнення місцевого бюджету [3]. Діяльність адміністрації регіону щодо залучення та більш ефективного використання коштів, які вкладаються на території регіону, становить зміст регіональної інвестиційної політики. Отже, в даний час інвестиційну привабливість можна вважати одним з основних моментів розвитку територій.

Виділяють два основних види інвестицій [5]: інвестиції в формі капітальних вкладень (реальні), які забезпечують відтворення основних

виробничих фондів; портфельні інвестиції (вкладення в цінні папери), що забезпечують відтворення фінансових коштів. Для регіону найбільш значущими є реальні інвестиції – витрати на нове будівництво, розширення, модернізацію діючих об'єктів, придбання обладнання і т.д.

Виділяють наступні умови залучення інвестицій в економіку регіону [2]:

об'єктивні: реальні економіко-географічні та інші фактори, пов'язані з розташуванням території, вони представляють собою інвестиційний потенціал регіону і повинні бути привабливими для інвестора;

суб'єктивні: дії регіональної влади по розкриттю інвестиційного потенціалу та діяльність по залученню інвестицій на територію регіону. Інвестори, які займаються пошуком місця розміщення вкладень, здійснюють ретельне вивчення інвестиційного потенціалу території, але, перш за все, його повинна добре вивчити і представляти інвесторам сама адміністрація регіону.

Для цього вона повинна знати, в якому напрямку буде здійснюватися розвиток економіки регіону, тобто мати стратегічний план розвитку.

Суб'єктивні умови і передумови залучення інвестиційних ресурсів на територію регіону пов'язані з регулюючою діяльністю органів місцевого самоврядування.

Інвестиційний потенціал регіону становлять [4]:

- 1) вигідне географічне положення;
- 2) транспортна доступність;
- 3) наявність достатніх та ефективних сировинних, паливно-енергетичних, водних, лісових та інших ресурсів;
- 4) стан навколишнього природного середовища;
- 5) рівень розвитку виробничої та соціальної інфраструктури;
- 6) «вартість» робочої сили;
- 7) наявність висококваліфікованих фахівців, науково-технічна, проектна, освітня база;
- 8) рівень та якість життя населення,
- 9) ємність споживчого ринку;
- 10) діловий клімат: рівень підприємницької активності, рівень місцевого оподаткування, політика місцевої влади по відношенню до підприємництва і інші фактори.

Інвестиційний потенціал регіону – це сукупність об'єктивних соціально-економічних властивостей регіону, які мають велике значення для потенційних інвесторів і сприяють розвитку інвестиційних процесів, що протікають на регіональному рівні господарювання [4].

Фахівці виділяють наступні основні напрямки формування сприятливого інвестиційного клімату на території регіону [5]:

- 1) комплексні дії по залученню інвестицій на територію регіону, використовуючи пільги по місцевих податках і зборах, відстрочки платежів, зниження орендної плати та плати за землю;

2) допомога в пошуку інвесторів (включаючи інвестиції з державного і регіонального бюджетів) для реалізації інвестиційних проектів на території регіону;

3) впровадження сучасних управлінських технологій в процеси регулювання інвестиційних потоків на регіональному рівні;

4) сприяння малим підприємствам в доступі до сучасних технологій і обладнання;

5) створення маркетингових служб, які готують інформацію для потенційних інвесторів, формування привабливого «іміджу» регіону;

6) формування бізнес-інкубаторів – особливої форми взаємодії органів регіональної влади та приватного підприємництва.

В даний час, найбільш перспективною формою активізації інвестиційної діяльності та підтримки приватного бізнесу на регіональному рівні вважається державно-приватне партнерство (ДПП), яке передбачає об'єднання матеріальних і нематеріальних ресурсів органів місцевої влади і приватного бізнесу (підприємств, організацій і підприємств) на довготривалій і вигідній основі для створення суспільних благ і надання громадських послуг [1]. До основних напрямів ДПП відноситься: залучення великих інвестицій до фінансування суспільно значущих для територій проектів; отримання місцевих органів влади доступу до ринків приватних капіталів; розвиток окремих підприємств і галузей за рахунок впровадження передового технічного і управлінського досвіду; зростання якості, підвищення доступності та економічної ефективності наданих послуг.

Ще один напрямок залучення інвесторів – це використання розробок і технологій світового рівня. Такі ноу-хау є в деяких регіонах з розвиненим науковим потенціалом. Важливо знати про наявні розробки, провести їх відповідну експертизу, рекламну кампанію.

Отже, регіональні органи влади намагаються найповніше використовувати свої території і потенціал для того, щоб стати більш інвестиційно-привабливими, оскільки інвестиції забезпечують зайнятість населення, поліпшення якості життя, наповнення місцевого бюджету, тобто сприяють соціально-економічному розвитку регіонів.

Література

1. Денисенко М. П., Шапошнікова О. М., Будякова О. Ю. Економічні заходи державного управління щодо залучення інвестицій. *Науковий вісник: Державне управління*. 2020. №1(3). С. 53 – 65.
2. Михайловська С. Настрої інвесторів: 2019 vs 2020. *Юридична газета online* 2020. №1 (707). URL: <https://jur-gazeta.com/dumka-eksperta/nastroyi-investoriv-2019-vs-2020.html> (дата звернення: 30.10.2020).
3. Олешко Т. І., Козел А. М. Особливості залучення іноземних інвестицій в економіку України. *Ефективна економіка*. 2019. № 4. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=6979> (дата звернення: 10.10.2020). DOI: [10.32702/2307-2105-2019.4.4](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2019.4.4)

4. Сидор Г. В., Давидовська Г. І. Інвестиційна привабливість регіонів. *Сталий розвиток економіки*. 2015. № 2. С. 184 – 189.
5. Федорчак О. В. Державне управління інвестиційною діяльністю на регіональному рівні в Україні: проблеми та напрями вдосконалення. *Актуальні проблеми державного управління*. 2017. 2(52). С. 1 – 9.

ПРАВОВІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ЕКОТУРИСТИЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ В УКРАЇНІ

Л. С. Безугла, доцент кафедри маркетингу, к. наук з держ. упр., доцент

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

В сучасних реаліях актуалізуються проблеми формування екотуристичної інфраструктури як важливої складової системи управління розвитком екотуризму та дієвої форми партнерства всіх учасників ринку туристичних і супутніх послуг [1]. І, в першу чергу, це стосується правових аспектів.

Встановлено, що розвиток екотуристичної діяльності в регіонах України гальмується множиною бар'єрів, ключовими з яких є інституційні, що пов'язані з недосконалою законодавчою та нормативно-правовою базою, відсутністю Закону України «Про сільський зелений туризм», Концепції створення екотуристичних кластерів в Україні, стратегічних документів функціонування об'єктів регіональної екотуристичної інфраструктури.

На даний час розвиток сільського зеленого (екологічного) туризму в Україні регламентується Угодою про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, Законами України «Про туризм», «Про особисте селянське господарство», «Про внесення змін до Закону України «Про особисте селянське господарство» щодо розвитку сільського та екологічного (зеленого) туризму», «Про зайнятість» тощо.

У ст. 399 Угоди про асоціацію між Україною та ЄС [2] зазначено про співробітництво у сфері туризму з метою зміцнення розвитку конкурентоспроможної туристичної галузі як генератора економічного зростання і стимулювання економіки, зайнятості та валютних надходжень. Ст. 401 Угоди визначає напрями цієї співпраці, серед яких: встановлення стратегічного партнерства між державними, приватними та суспільними інтересами задля забезпечення сталого розвитку туризму; просування туристичних продуктів і ринків, інфраструктури, людських ресурсів та інституційних структур; імплементація ефективних політик і стратегій, зокрема відповідних правових, адміністративних та фінансових аспектів. У ст. 404 Глави 17 «Сільське господарство та розвиток сільських територій» йдеться про обмін знаннями і найкращими практиками щодо політики розвитку сільських територій з метою сприяння економічному добробуту сільських громад і механізмів підтримки політики у сфері сільського господарства та розвитку сільських територій.